

«Jo és un altre»

El més terrorífic de *La metamorfosi* (1915) –i aquí està la genialitat de Franz Kafka–, no era que Gregor Samsa despertés un matí en el seu llit convertit en un monstros insecte. L'aspecte de l'insecte no importa. És igual com sigui. Per això l'escriptor demana expressament en una carta que el monstre no ha de ser dibuixat sota cap circumstància, ni tan sols vist des de lluny. L'important de la metamorfosi està en la transformació. D'aquí el títol. Però en la transformació en si, i ni tan sols en el seu desenvolupament: quan el Samsa es desperta ja és un insecte. No sabem com ha passat, simplement ha passat. El fonamental de *La metamorfosi* és una altra cosa: és el que produeix, el que ve després. Aquí està continguda la veritable tragèdia i el patetisme que provoca el llibret del Kafka: que la metamorfosi, en el fons, no canvia res. Quan el Samsa es desperta convertit en un insecte, el primer en què pensa és que no podrà agafar el tren i, per tant, no podrà anar a treballar. El que més el preocupa fins i tot després d'haver-se convertit en un monstre horrible és no anar al treball. El més terrorífic de *La metamorfosi*, allà d'on neix la seva ironia i, per què no, la seva comèdia, és de la comprensió que les forces que mouen el món –ja sigui el progrés, l'economia, o la burocràcia –, són completament alienes i indiferents als problemes de l'individu. Aquesta qüestió aparentment tan senzilla, però, alhora, tan profunda, sembla que l'ha entès perfectament Aaron Schimberg, o que d'alguna cosa així podria parlar-nos *A Different Man* (2024). La pel·lícula, produïda per A24 i amb aquest equilibri tan peculiar entre el suspens i l'humor negre que defineix a la companyia –a mig camí aquí entre la comèdia sinistra d'Ari Aster i el deliri absurd dels germans Coen–, és protagonitzada per Adam Pearson, un actor britànic amb el rostre afectat per tumors causats per una neurofibromatosi, i Sebastian Stan, mundialment famós, entre altres coses, pel seu paper en les superproduccions de Disney Marvel.

En *A Different Man*, el Pearson interpreta a un aspirant a actor força mediocre i pusil·lànim que decideix sotmetre's a una operació quirúrgica experimental, amb l'esperança que ser normativament atractiu li solucioni la vida, i llavors es converteix en l'Stan. Aquesta idea de l'actor fent d'actor, de la representació dins de la representació (el que s'anomena metaficció), junt amb el motiu de la desfiguració i els judicis basats en les aparències físiques, són els eixos de referència que situen l'obra del Schimberg, des de les seves pel·lícules anteriors, *Go Down Death* (2013) i *Chained for Life* (2018), també protagonitzada per Pearson, però que aquí porta a un altre nivell.

De *Los ojos sin rostro* (Les yeux sans visage, Georges Franju, 1960) a *La piel que habito* (Pedro Almodóvar, 2011), passant per *Cara a cara* (Face/Off, John

A DIFFERENT MAN

Estat Units, 2024

Direcció: Aaron Schimberg

Guió: Aaron Schimberg

Intèrprets: Sebastian Stan, Renate Reinsve i Adam Pearson

Durada: 112 min

Gènere: drama, comèdia

Idioma: anglès

Subtítols: castellà

Data d'estrena:

31/01/2025

Woo, 1997), la història del cinema conté unes quantes pel·lícules on les operacions facials esdevenen un tema nuclear. El retorçadament divertit i enginyós del plantejament de *A Different Man* arriba després, quan el Pearson ha canviat la seva cara i s'ha convertit en l'Stan, en el moment en què apareix un altre noi, anomenat Oswald, que és exactament igual que ell abans de l'operació de cirurgia. Aquí s'obre l'autèntic tema de la pel·lícula, i entra de ple en el terreny kafkià. Amb un esperit molt peculiar, *A Different Man* aprofundeix en la complexitat humana i s'allunya per complet dels retrats benpensants i les històries d'acceptació i superació personal, on els personatges amb deformitats facials són sempre una espècie de màrtirs de gran cor, com era el cas de *The Elephant Man* (1980) de David Lynch, *Mask* de Peter Bogdanovich (1985), o *Wonder* de Stephen Chbosky (2017) –totes elles, per cert, interpretades per actors d'èxit emmascarats sota quilos de pròtesis–, i planteja una condició humana travessada pels desitjos i les frustracions, amb totes les seves paradoxes, les seves contradiccions i les seves frustracions, arribant a alguna cosa bastant més profunda, més fosca, i definitivament més interessant, que va una mica més enllà de l'aparença de les coses.

Daniel Pérez Pamies

Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona